

DNES Vedoucí redakce: Ivana Faryová
Regionální obchodní manažer:
Jan Vašků
Inzerce: 225 063 452

AMC, Karla Engliš 519/II, Praha 5
tel.: 225 061 111, redpha@mfdnes.cz
Předplatné a distribuce: 225 555 522
predplatne@mafra.cz

Střední Čechy

Ze Slovanské epopeje zbudou plachty?

Restaurátoři nesouhlasí s půjčením Muchova díla do asijských galerií. Vrábí se prý zničené

Jakub Heller
redaktor MF DNES

PRAHA Několik odborníků v oboru restaurování uměleckých děl odmítá zapůjčit Slovanskou epopej Alfonse Muchy do asijských zemí. Mají obavu, že by cyklus dvaceti velkoformátových obrazů, na nichž Mucha ztvárnil dějiny slovanských národů, mohl být nenávratně poškozen. „Dovedu si představit, že se ta plátna prakticky nevrátí. Že se nám vrátí vlastně jen lodní plachty,“ říká Karel Stretti, vedoucí Ateliéru restaurování výtvarných děl malířských Akademie výtvarných umění v Praze. Poukázal, že Mucha svou Epopej namaloval na lodní plachty, které si objednal z Belgie. Obrazy prý nejvíce poničí navíjení na válce, na kterých mají být přepravovány.

„Ohýbáním dochází k mechanickému poškození malby, vznikají praskliny a dílo se musí následně restaurovat,“ dodává.

Skupina restaurátorů proto včera společně s Asociací pro ochranu a rozvoj kulturního dědictví oznámila, že zašle ministerstvu kultury výzvu proti vydání souhlasu s vývozem Epopeje do zahraničí.

Sami přitom přiznávají, že Muchovo dílo bylo již v minulosti více než dvacetkrát vystaveno v České republice, ale i v cizině, například v Chicagu, New Yorku, Stockholmu či ve Vídni. „Vždy však bylo nutné po návratu z turné dílo opravovat,“ říká akademická malířka Zuzana Poláková, která se již podílela na opravách Muchových děl ze soukromé sbírky. Zásahy restaurátorů podle ní snižují autentičnost díla.

„Za svého života Alfons Mucha restauroval plátna sám. Dnes již ale nežije, a čím víc manipulace, tím méně Muchy,“ dodává. Již v roce 1936 podle ní pražská rada nedoporučila Epopej na výstavu půjčovat, protože vzhledem k tehdejší technice a obrovským rozměrům pláten dílo při transportu velmi trpělo.

Dějiny Slovanů Muchovu Slovanskou epopej tvoří dvacet velkoformátových olejomalb (největší obrazy mají rozměry 610 x 810 cm). Momentálně jsou k vidění ve Veletržním paláci. Foto: Michal Sváček, MAFRA

S tím, že si přeprava Epopeje vyžaduje opravy, ale nesouhlasí Tomáš Berger, který se svým restaurátorským týmem o Muchovo dílo pečuje. „Za posledních dvanáct let jsem ta plátna mnohokrát roloval a napínal v různých světových galeriích i v Česku a nikdy jsme po transportu nic restaurovat nemuseli,“ říká.

Souhlasí však s tím, že Slovanská epopej byla v posledních dekádách vyspravována. Tyto zásahy však podle něj zapříčinily nevyhovující způsob, jakým byla plátna v minulosti uskladněna. „V 50. letech byla například odvezena do Moravského Krumlova, kde ležela osm let svinitá pod plachtou ve venkovním ambitu kláštera,“ dodává Berger.

Odpůrci zapůjčení obrazů se však

obávají i odlišných klimatických podmínek v asijských zemích, kde bude Epopej vystavena - zejména vlhkosti tamního ovzduší, která je mnohem vyšší než v Praze. Ta by podle nich mohla vést i k tomu, že dílo napadnou plísňe, které lákají kličovavá vrstva plátna.

Podle Johna Muchy, vnuka autora obrazů, nemají navíc dvě ze tří čínských galerií, v nichž má být Epopej k vidění, žádné zkušenosti s vystavováním evropských děl. Restaurátoři kritizují i nízkou částku, za kterou Epopej do Číny poputuje.

Výpůjčka přijde čínskou stranu na 2,7 milionu korun, uhradí však dále náklady na transport, balení a pojištění.

Radní pro kulturu Jan Wolf

(KDU-ČSL) považuje výtky kritiků za snahu se zviditelnit. Žádné poškození podle něj Epopeji nehrozí, protože pro transport pláten byly vytvořeny speciální válce. Ty budou přepravovány v klimatizovaných bednách, které zajistí neměnnost vnitřního klimatu. „Všechny galerie, které budou dílo vystavovat, navíc splníly velmi přísné podmínky, které jsme od nich požadovali,“ říká Wolf. Prostředí těchto výstavních prostor je podle něj dokonce mnohem vhodnější než to ve Veletržním paláci, kde se Epopej nyní nachází. „O plátna projeví zájem i další dvě galerie, ty jsme ale museli odmítnout právě proto, že nebyly schopné odpovídající výstavní podmínky zajistit,“ dodává radní.

Slovanská epopej se má v rámci světového turné nejdříve představit v únoru 2017 v Tokiu, ve druhé polovině téhož roku se přesune do Číny a následně i do Jižní Koreje a USA. Přesný termín jejího návratu do Prahy zatím není znám, dříve než v roce 2019 to ale zřejmě nebude. Spolu s Epopejí má odcestovat také zmíněný tým restaurátorů, který podmínky v tamních galeriích posoudí.

„Pokud by snad neodpovídaly tomu, co bylo slíbeno, bedny s obrazy se neotevřou a pojedou zpátky do Česka,“ ujišťuje Berger.

Rozhodnutí magistrátu zapůjčit monumentální dílo, zdá se, odpor kritiků nezmění. „Slovanská epopej má šířit dobré jméno slovan-

Fakta
Poškození obrazů

Odpůrci zapůjčení Slovanské epopeje na světové turné tvrdí, že převoz výrazně zhorší stav pláten. Již dnes je podle nich na obrazech patrný vliv, jež na ně měly přepravy v minulosti. Podle restaurátorky Zuzany Polákové je na řadě míst při bližším pohledu dobře patrný úbytek barvy a prosvítající bílý podklad plátna. Dobře je to podle ní znát na obraze Jan Amos Komenského z roku 1918. Poláková však tvrdí, že jde pouze o sedřenou barvu. Poškození a opravy jsou podle ní patrné i například na okrajích některých pláten, kde jsou vady pouze zakrytovány, nikoli zahlazeny do struktury obrazu (na snímku). Podle restaurátora Tomáše Bergera, který se o Epopej v současnosti stará, ale poškození obrazů vzniklo špatným skladováním.

ských národů a naší země. Alfons Mucha s tím při její tvorbě počítal a využil ve své době nejlepší dostupné nástroje, aby plátna mohla být rolována a přepravována,“ říká radní Wolf. Od světového turné si slibuje, že Epopej uvidí statisíce, možná i miliony lidí, které zážitek naláká k návštěvě naší země.

Podle kritiků má však Česká republika povinnost Epopej ochraňovat a nenakládat s ní jako s pojízdnou reklamou.

„Sledoval jsem čínské vlajky na Evropské třídě i cesty některých našich politiků na Východ a jejich přísliby. Jsou to v podstatě většinou ekonomové, kteří o kulturním dědictví přemýšlejí jinak než my,“ dodává Stretti.